

Editörden

Merhaba Değerli Okurlar,

Dergimiz, Aralık 2024 tarihli bu sayısıyla üçüncü yılını da tamamlamış bulunuyor. Ağustos 2024 sayısının yayımlanmasından bu yana geçen dört aylık sürede, Türkiye’de ve dünyada sosyal, kültürel ve eğitimle ilgili alanlarda pek çok olay gerçekleşti, Öğretmenlik Meslek Kanunu, bazı değişikliklerle yeniden yayımlandı, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak öğretmen yetiştirmede yeni bir kurum olarak Milli Eğitim Akademisi kuruldu. Daha önce 1990’lı yıllarda aynı adla bir akademi kurulmuş ancak faaliyete geçmeden 2000’li yıllarda kapatılmıştı. Öğretmen yetiştirme sürecinde yeni bir model olarak tasarlanan akademinin, 2025 yılında faaliyete geçmesiyle birlikte nasıl şekilleneceği daha net olarak görülmüş olacaktır. Türkiye’de 16 Mart 1848’de ilk muallim mektebinin (dar’ül muallimin) açılmasından bu yana öğretmen yetiştirme konusunda pek çok model denenmiş olup halen 16 Mart’ın, öğretmen okullarının kuruluş yıldönümü olarak kutlanmasına karşılık maalesef adında “öğretmen” adının yer aldığı ve yaşatıldığı bir okul kalmamıştır. Öğretmen okullarının hepsi, 1970’li yılların sonunda kapatılmıştır. Öğretmen okulları ile eğitim/egitim bilimleri fakülteleri, bazı ülkelerde örnekleri olduğu gibi birlikte yaşatılabilirdi. Yeni kurulan akademinin, Türk eğitim sistemi ve öğretmen yetiştirme sistemi için hayırlı olma-sını diliyoruz.

Kasım 2024 sonundan başlayarak yakın coğrafyamız Suriye’de yaşanan gelişmeler, Türkiye’yi de yakından ilgilendirmekte olup bu gelişmeler; askeri, sosyal, politik, ekonomik, pedagojik açılardan analiz edilebilir. Yaşanan gelişmeler, “zulüm ile abat olanın ahiri/akıbeti berbat olur” şeklindeki atasözü ile özetlenebilir. Yıllarca bu ülkede yaşanan zulüm ve işkencelerin boyutları, insanoğlunun ne kadar esfel-i safilin bir yaratık olabileceğini bir kez daha göstermiştir. Gerek Filistin gerekse Suriye’de yaşananlar, eğitim yoluyla insanoğlunun daha insani değerlerle donatılabildiği gibi insan tasavvurlarının ötesinde nasıl eşi görülmemiş bir canavar ve cani haline getirilebileceğini de göstermektedir. Dünyamız bugün her zamankinden daha çok insani ve ahlaki değerlerin aşınmakla kalmayıp bütünüyle yok olma tehdidiyle karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Sosyal sistemler, ortak değerler ve anlamlar üzerine kuruludur; bunların yok olması demek, insanlığın yok oluşu demektir.

Dergimizin bu sayısında eğitimle ilgili makaleler ve her sayıda olduğu gibi bir kitap tanıtımı yazısı yer almaktadır.

İlk makale, toplumun eğitime olan ilgisi ile diplomalı işsizlik sorunu arasındaki ilişkileri ele alan nitel bir araştırmanın sonuçlarını kapsamaktadır. Araştırmada yükseköğretim mezunlarının istihdamda yer almaması ve işsizlik nedenleri, akademisyen görüşlerine göre analiz edilmiştir. Akademisyen görüşlerine göre toplumun eğitime ilgisinin çoğunlukla düşük düzeyde olduğu

sonucuna ulaşılmış olup bunun başlıca nedenleri, ekonomik nedenler, bilginin değersizleşmesi ve eğitime olan güvenin azalması olarak açıklanmış; söz konusu ilgisizliğin toplum üzerindeki çeşitli etkileri üzerinde durularak bazı öneriler getirilmiştir.

İkinci makalede, yükseköğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan uluslararası öğrencilerin sosyo-kültürel uyum sürecine yönelik gerçekleştirilen kurumsal faaliyetler ele alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre yükseköğretim kurumlarında uluslararası öğrencilere yönelik yürütülen hizmetlerle ilgili oluşturulan birimlerin bazı eksikliklerine işaret edilerek söz konusu sosyo-kültürel faaliyetlerin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmış, bazı öneriler sıralanmıştır.

Üçüncü makalede öğretmenlik lisans programlarında yer alan “sınıf yönetimi” dersinin kapsam ve işlenişine ilişkin analizler yapılarak bu derslerin daha verimli ve etkili bir biçimde yapılabilmesi için bazı öneriler sıralanmıştır. Sınıf yönetimi dersleri, öğretmenlik programlarına ilk defa 1990’lı yılların sonlarında gerçekleştirilen yeniden yapılanma çalışmalarıyla birlikte girmiştir. Bu programların geliştirilmesinde örnek alınan Anglosakson ülkelerde de aynı adlar altında dersler yer almakta olup yazarlara göre her kademe ve bağlamda geçerli standart bir sınıf yönetimi modelinin söz konusu olamayacağı, okul tür ve kademelerine göre içerik ve uygulamanın farklılaşabileceği ifade edilmiştir.

Dördüncü makalede öğretmenlerin okullarda gerçekleşen denetim (teftiş) sürecine ilişkin tutumları ile mesleki gelişim konusundaki algıları arasındaki ilişkilere bakılmış; denetimle ilgili pozitif tutumların öğretmenlerin kendilerini mesleki yönden geliştirme durumlarını nasıl şekillendirdiği ele alınmıştır. Denetim sürecinin destekleyici ve mesleki gelişimi teşvik edici bir şekilde algılanmasının, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini geliştirme sürecini de pozitif yönde etkileyebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Dergimizin bu sayısında tanıtımı yapılan kitap, şahsıma ait olup “Örgütler ve Kültürler: Okul Kültürü” adını taşımaktadır. Geçen yüzyılın son çeyreğinden itibaren kültür kavramı, örgütler ve yönetim alanında sıklıkla ele alınan, üzerinde araştırmalar yapılan bir konu olmuştur. Yazarın 1990’lı yılların başında hazırladığı “İlkokullarda Örgüt Kültürü” başlıklı doktora tezinin teorik kısımlarının geliştirilerek yeniden oluşturulduğu kitabın bu baskısında kültür kavramı farklı açılardan ele alınarak okullar açısından örgüt kültürü kavramıyla eşzamanlı gündeme gelen okul kültürü kavramı da ayrıntılı olarak analiz edilmiştir. Okulların kültürle iç içe kurumlar oluşuna dikkat çekilerek okulun kültürel açıdan analiz edilmesinin bu kurumların kendine özgü özellikleri, eğitimin amaç ve işlevleri yönünden daha uygun bir yaklaşım olduğu savunulmuştur.

Dergimizin sonraki sayılarında buluşmak dileğiyle, tüm okurlarımıza en içten selam ve saygılarımı sunar, yeni yılda daha huzurlu bir toplum ve dünya dilerim.

Prof. Dr. Mehmet ŞİŞMAN

Baş Editör

**Toplum, Eğitim ve Kültür Araştırmaları
Dergisi**